

CSEPREGI GYÖRGY¹
**ZENEI ÉS HANGSZERKÉSZÍTŐ TÁBOR A MAGYAR DOWN
ALAPÍTVÁNY ZÁGRÁB UTCAI GONDOZÓHÁZÁBAN**
(2026. JÚLIUS 6-10.)

„Búcsúzóul mindenki kapott Gergőtől egy kék és egy rózsaszín karszalagot textíliából. (...) Én is kaptam ilyet, büszkén viseltem, néhány napra örömmel tartoztam "ehhez a grundhoz".

Mindenekelőtt, egy vallomás: soha nem hallottam még ennyiszer a „Pál utcai fiúk” musical „Mi vagyunk a grund” című dalát. Minden bizonnyal a táborvezető **Nógrádi Gergely** kedvenc daláról van szó, amelyet a hangszerkészítő tábor minden egyes napján elgitározott. Még a dalszövegeket is mindannyiszor magával hozta, hangsúlyozva a dolog komolyságát. A húszas évei végén járó Nógrádi Gergő a rendkívül kalandos és nyugodtan mondhatom, hogy sok szempontból tanulságos – „zenei és hangszerkészítő tábor” vezetője, megálmodója és műsorszerkesztője, amelyet kifejezetten speciális helyzetű fiatalok számára rendezett a Down Alapítvány munkatársaként.

¹ Csepregi György zeneszerző, képzőművész, irodalmi publicista. Tagja a Magyar Zeneszerzők Egyesületének, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete képzőművész tagozatának, az Alkotó Muzsikások Társaságának és az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda komolyzene tagozatának..

A más gondozóházakból érkezett fiatalok számára egyszerre ígérkezett rendkívüli kikapcsolódásnak, egyben stúdiumnak a nagy műgonddal megszerkesztett egyhetes tábori program.

A Dész László – Geszti Péter – GreCsó Krisztián által írt „Pál utcai fiúk” ismert dala a napok alatt a táborozás egyfajta vezérmotívumává vált.

Először röviden az alapítványról.

A **Down Alapítvány** értelmileg akadályozott és halmozottan sérült gyermekek, fiatalok és felnőttek fejlesztését, önálló életvitelének segítését, valamint családjuk támogatását tűzte ki célul, annak érdekében, hogy lehetőleg minden értelmi fogyatékos gyermek családban nőhessen fel, felnőttként pedig a lehető legközelebb jusson az önálló élet megvalósításához. Ennek érdekében egy komplex szolgáltatás-rendszert tart fenn a gyermek születésétől az időskorig, oktatással, egészségügyi szolgáltatásokkal, valamint a közösségi életében való támogatással. Alepelvük az egyénre szabott szolgáltatás, a partneri viszony és az inklúzió minden szinten.

Az alapítvány elnöke **dr. Gruiz Katalin**, a zenei tábornak otthont adó Zágrábi utcai gondozóházat **Kaucsicsné Zsóri Katalin** vezeti.

1-2. nap (hétfő-kedd)

Az első két nap hangszer-makettek készítésével és remek hangulatú közös zenéléssel telt. A kézműves feladat többdimenziós volt: a fiatalok színes ceruzákat és hangszereket ábrázoló lapokat kaptak. Első feladat: a fekete-fehér, gitárt ábrázoló lapok színezése (itt „fotorealista” és egészen szürreális munkák is születtek) másodszor: egy motorikus funkciókat erősítő gyakorlat, a színes rajzok kivágása, harmadszor: ezek felragasztása keményebb papírra, majd ezek újbóli kivágása, végül: egy textíliából készült szíj rögzítése a gitármaketre.

Különös, milyen elmélyültséggel dolgoztak a Gondozóház kliensei (a továbbiakban: „srácok” – ahogy itt a Gondozóházban mondják), mindegyikük egészen belefeledkezett a színezésbe-ragasztásba, igazi művek születtek a műhelyükben, nem volt köztük két egyforma tónusú vagy hangulatú.

A tanulók ezután kipróbálhattak egy igazi gitárt, majd az újabb papírmakettek elkészítése után tovább ismerkedtek a húros hangszercsaláddal.

Megint hangszersimogató következett. Egy elektromos basszusgitárt, egy citerát és egy kobozt is kipróbálhattak. Nógrádi Gergely avatottan szólaltatta meg az instrumentumokat, majd átadta a srácoknak, akik láthatóan elmerültek a zenélésben. Nagy meglepetésre az egyik táborozó is hozott hangszert: saját hegedűjét, amit a többiek körbeadhattak, megszólaltathattak, miután ő könnyedén és rutinosan eljátszott rajta néhány népdalt.

3. nap (szerda)

Az MTA Zenetudományi Intézet és Múzeum bejárata előtt

Szerdán, a harmadik napon a Várnegyedbe látogatott a társaság. A **Zenetörténeti Múzeum** gyűjteményét nézték meg. A **Kurtág-szobában** a zeneszerző grafikái is megtekinthetők voltak. Érdeklődve nézték a képeket, majd megpihentek egy kis asztalnál, ahol egy viseltes füzetbe kottát is írhattak, még zongorázni is volt lehetőségük az idén százesztendőös szerző rajzai mellett álló pianínón.

Mindannyian ügyesek és kreatívak voltak. Előzőekben említett táborozónk, aki a hegedűjén játszott, a zongorán is pontosan szólaltatta meg kedvenc népdalait.

A következő szobában historikus billentyűs hangszerek várták a látogatót: egy díszes sípos orgona, két clavichord, odébb **Dohnányi** ívelt zongorája, merész

félkört rajzoló klaviatúrájával. A terem végében olyan instrumentum állt, amely akár egy film díszletének is beillett volna, hangja egyszerre egy csembalóé és egy lehangolt bárzongoráé.

Következő állomásuk a **Lajtha László** emlékére otthonosan berendezett emlékszoba, (a falon a „les trois grands hongrois” jeles tagja látható családja körében egy régi olajfestményen – s a könyvek !!! – a vitrin mögötti kis könyvtár, másik hiteles arcképe a művésznek), majd a **Bartók**-emlékszoba, ahol a kortárs képzőművészet is képviseltette magát, afféle hommage-kiállításként. Izgalmas képet mutatott a bartóki modernség a néhol szigorúan konstruktivista, néhol gesztusfestészeti munkákkal együtt.

(Les trois grand hongrois = a három nagy magyar, ahogyan Bartókot, Kodályt és Lajthát nevezték a harmincas évek Franciaországában.)

4. nap, csütörtök

A zenetáborosok megint elhagyták a "zágrábi" gondozóházat, ezúttal a Margitsziget adott otthont a rendhagyó zeneórának.

Nógrádi Gergő egy meglepetés-programról beszélt, miközben a szökőkút melletti parkban pihent a csapat. Halk suttogások: „Mi a program...?”, „Talán koncert...?”, „Nem hiszem...” , „ki zenél majd...? Mire várunk...?”

Rekkenő hőség.

Egyszerre magasba csap a vízsugár, felharsan valahol egy zenekar, a szökőkút habjai látványos táncba kezdenek, kisebb fodrokat vetnek, először alig emelkedve, toronymagasan aztán végig pontosan együtt mozogva **Brahms, Liszt, Mozart** zenéjének ritmusával.

Újabb és újabb klasszikus darabok következnek, valamint fecsendülnek ismert mesék betétdalai, a jelenlevők ujjongva tapsolják meg a zenélő szökőkút mutatványait.

A víz illatától és friss permetétől felfrissült társaság ezután Pestre villamosozik, hogy egy fagyraltozással tovább hűsítse magát a tomboló hőségben.

A gondozóházba visszatérve az eufória mellett mindenkin látszik már az elmúlt sűrű napok okozta fáradtság is, a srácok az udvaron lévő matracokra, padokra heverednek, az aktívabbak rajzolással töltik a délutánt.

5. nap, péntek

A tábor utolsó napján Gergő megint gitárjával jelenik meg, belekezd a „Pál utcai fiúk” betétdalába, már mindenki kívülről fújja a dallamot és a szöveget.

A hét főprogramjaként a **Magyar Zene Házába** látogat a csapat.

A Magyar Zene Háza előtt

Az alagsorban levő Kreatív Hangtér megannyi meglepetést tartogat a látogató számára. A vállalkozó kedvűek az Orchestrion robotzenekar karmestereként is kipróbálhatják magukat: egy érzékelő pontosan leképezi az önjelölt karmester mozgását, a magányos, „néptelen zenekar” pedig együtt mozog a dirigens gesztusaival, a harmonika, a dobok, a cintányérok és a sípos orgona pontosan követik minden gesztusát.

Odébb egy speciális szintetizátor teszi lehetővé, hogy a zene a szem számára is érzékelhetővé váljon, a látogató által játszott hangok képi jelekké alakulva egy kivetítőn jelennek meg, mozgásuk végig követi a játék ritmusát. Ugyanitt lehetőség van kipróbálni a teremint is, a XX. század egyik legizgalmasabb elektromos hangszerét (a legenda szerint **Tyermen**, az eszköz feltalálója eredetileg távérzékelő

kifejlesztésén dolgozott, mintegy lazításként kezdett csak foglalkozni a gondolattal, hogy muzsikáljon vele). Odébb egy élő stúdió kínálja fel a lehetőséget az együttzenélésre a látogatónak. Gitár, basszusgitár, dob és billentyűs hangszerek sorakoznak az üvegfallal elválasztott fülkében. A srácok a fejhallgatójukon nem csak saját, de társaik játékát is hallhatják, így lehetőség nyílik akár egy rögtönzött zenekari hangzás kialakítására.

TV10 Down Alapítvány Gondozóháza Kőbányán
(5:33)

A Zágrábi úti Gondozóházban gyakorlás és

makettkészítés

A Gondozóházba visszatérve a srácok elkészítik első, most már nem makett-szerű, a valóságban is megszólaltatható hangszerüket. Egy dobozba rizst töltenek, fedelelet helyeznek rá (ezt Gergő segít nekik lehegeszteni), így az valódi shakerré, kvázi

rumbatökké alakul, ügyes másaként a latin-amerikai ritmushangszernek. A dobozt mindenki saját fantáziája szerint színezhetheti ki. A karibi színekbe öltözött ütösök remekül szólnak, közös éneklés és zenélés után megérdemelten vonulhat mindenki az udvarra lazítani.

Összeségében rendkívül mozgalmas, gondolatokban és színekben gazdag hetet mondhattak a magukénak a tábor tagjai, míg ők a zenével és az instrumentumokkal ismerkedtek, mi ismert-ismeretlen kreativitásukkal, ami nap-nap után okozott nekünk is meglepetést. A Gondozóházban élő, fogyatékosként számon tartott emberek átlag feletti érzelmi intellektusa nem csak kellemes meglepetésként hatott ránk, de azt is megtapasztalhattuk, mi mindent lehet tanulni tőlük: az egyszerű, de előítéletek nélküli gondolkodást, a szabadon alkotás képességét, amellyel mély és tiszta érzelmeket közvetítenek.

Búcsúzól mindenki kapott Gergőtől egy kék és egy rózsaszín karszalagot textíliából. Mindegyik szalag kifejezett jelentéstartalommal bírt – nem tettem titoktartási fogadalmat, de annyit elárulhatok: az emlékezéshez volt közük. Én is kaptam ilyet, büszkén viseltem, néhány napra örömmel tartoztam „ehhez a grundhoz”.

Dr. Gruiz Katalin, a Down Alapítvány elnöke

Dr. Gruiz Katalin

Kutatásfejlesztéssel foglalkozó egyetemi oktatóként kezdett a Down Alapítvány szervezésébe, vezetésébe. A BME Alkalmazott Biotechnológia és Élelmiszertudományi Tanszékén végzett oktatói és kutatói munkát, szakterülete volt a környezetvédelem, a környezettoxikológia és a szennyezett talajok

meggyógyítása. A környezetvédelmi információk terjesztését célzó KÖRINFO Projekt vezetője egy időben, környezetvédelmi témában jelentős publikációi jelentek meg. A Down Alapítvány elhivatott vezetőjeként koordinálja a fogyatékkal élő személyeket segítő minőségi szolgáltatásokat, a korai fejlesztéstől kezdve a támogatott lakhatást biztosító lakóotthonok fenntartásáig. Saját bevallása szerint az ügyfelek oldalán áll, munkatársaitól is ilyen gondolkodást vár el. Érintett szülőként – lánya, Cili is az Alapítvány egyik támogatott lakhatásában él.

Kaucsicsné Zsóri Katalin, a Zágrábi Gondozóház vezetője

Tanulmányokat a Semmelweis Egyetemen és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen végzett. Korábban a Semmelweis Egyetem szociális vezetőképzésén dolgozott. Tizenhárom éve a Down Alapítvány Zágrábi utcai gondozóházának vezetője, kezdetben itt az Alapítvány központi irodájának vezetője volt. Saját bevallása szerint céljai között szerepel az egészségügyi, a gyógypedagógia, szociális és foglalkoztatási szolgáltatások minél magasabb nivóra emelése a gondozóházban. Irányítása alatt a kőbányai intézmény az értelmi fogyatékos felnőttek komplex ápolását, gondozását és önálló életvitelének támogatását végzi. Nevéhez fűződik a gondozóház menedzseri és szakmai megújítása, valamint a Szárnyas utcai napközi vezetése is.

Nógrádi Gergely

Tanulmányokat a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban (ma Szent Antal Esztergomi Ferences Gimnázium és Kollégium), a Budapesti Gazdasági Egyetemen és az ELTE Tanító- és Óvóképző karán folytatott.

A Kód Teátrum tagja színészként és zenei előadóként. A megzenésített vers egyik érdeklődési területe, műveli is előadóként, szerzőként. Zenei érdeklődése műfajok és hangszerek tekintetében is sokrétű, tanult játszani zongorán, gitáron, basszusgitáron, mandolinon és kobzon.

A Down Alapítvány munkatársaként speciális élethelyzetű felnőttek számára szervez programokat, személyes résztvevőként is segítve a fogyatékkal élők számára elérhető, valamint a velük együtt létrehozott zenei, színházi és irodalmi produkciókat.